

การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

โดย

ผุสดี เชาววิ

สนับสนุนงบประมาณโดย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ประจำปีงบประมาณ 2557

Code of Ethics of University Council

By

Phutsadee Chaowai

Granted by

Rajamangala University of Technology Rattanakosin

Fiscal year 2014

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย คณะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ช่วยเหลือจากนายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานสภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ตลอดจนบุคลากรของสถาบันคลังสมองของชาติ รองศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี จันทรชลอ อาจารย์วิษรี จิวลักษณ์ ที่ได้อุทิศสละเวลาอันมีค่าให้สัมภาษณ์ ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ให้เอกสารอ้างอิง แปลเอกสารภาษาต่างประเทศให้ ให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความใส่ใจ ตลอดระยะเวลาในการวิจัยฉบับนี้ ขอขอบคุณสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ด้วยการสนับสนุนทุนในการวิจัยฉบับนี้ และที่ต้องกล่าวขอขอบพระคุณมากที่สุด คือ อาจารย์วิษรี จิวลักษณ์ รองอธิการบดีฝ่ายกิจการสภามหาวิทยาลัยและเลขานุการสภามหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่เคยเชิญให้คณะผู้วิจัยจัดทำวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า

หวังว่า ผลการวิจัยครั้งนี้ จะมีประโยชน์ต่อการนำไปสู่การจัดทำประมวลจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ต่อไป

ผู้สดี เชาววิ (และคณะ)

สิงหาคม 2558

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ : A102/2557

ชื่อโครงการ : การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

ชื่อนักวิจัย : ผุสดี เชาววิโว

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยของรัฐต่างๆ เพื่อรวบรวมจริยธรรมเป็นข้อมูลของสภามหาวิทยาลัยในการจัดทำประมวลจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ กรรมการสภามหาวิทยาลัย และบุคลากรของสำนักงานสภามหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 5 แห่ง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การวิเคราะห์เอกสาร และนำข้อมูลที่ได้กำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์เอกสาร และนำข้อมูลที่ได้กำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์ที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

ผลการวิจัยพบว่า จริยธรรมกรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรกำหนดให้มี ๓ ส่วน คือ จริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อมหาวิทยาลัย และจริยธรรมต่อสังคม โดยมีมาตรฐานจริยธรรมให้ถือปฏิบัติหน้าที่ คือ ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้องเป็นธรรม และถูกกฎหมาย ให้ข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานรักษาขอบมาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ ยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

คำสำคัญ : สภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย จริยธรรม

E-mail Address : Phutsadee.boon@rmutr.ac.th

ระยะเวลาโครงการ : ตุลาคม 2556 – กันยายน 2557

Abstract

Project code : A102/2557
Project : Code of Ethics of University Council
Name of researcher : Phutsadee Chaowai

The purpose of this research study. This research on the study of the ethics of Councillors. The objective of the study To study the ethics of the University Council at the University of the various states. Ethics is to gather information for the preparation of the Council's Code of Rajamangala University of Technology Rattanakosin Council. This research study A qualitative study Population and samples used in the study include Councillors. And staff of the Office of the State Council 5 and the tools used to collect the data was analyzed. And the information to be given a questionnaire.

The instrument used in the research was to gather information. Document analysis And the information to be given a questionnaire to the research team.

The results showed that Councillors Morality Should be defined to include three parts: the ethical individuals. University ethics Ethics and Social Responsibility The ethical standards to hold the line of duty. Is adherence to moral and ethical. A good attitude, honesty and responsibility for the common good prevail over personal interests. And there is no conflict of interest Insist on doing what is right, fair and legally provide information fully and properly weighted. And distortion of facts Aimed at the achievement of maintaining the quality standards of transparency and accountability. Firmly in the democratic system with the King as Head of State.

Keywords : University Council Councillors Ethics

E-mail Address : Phutsadee.boo@rmutr.ac.th
Project of project : October 2013 – September 2014

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง / ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	5
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับจริยธรรม	5
ความหมายของจริยธรรม	5
กรอบแนวคิดทางจริยธรรม	6
มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยม	7
ความหมายของประมวลจริยธรรม	10
ความแตกต่างระหว่างประมวลจริยธรรมและกฎหมาย	11
ประมวลจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	11
ความรู้เกี่ยวกับกรรมการสภามหาวิทยาลัย	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	15
กรอบแนวคิดการวิจัย	20
บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย	21
รูปแบบการวิจัย	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล	22
การวิเคราะห์ข้อมูล	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
บทที่ 5 สรุปรูป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	28
สรุปรูปผลการวิจัย	28
การอภิปรายผล	30
ข้อเสนอแนะ	31
ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้	31
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป	31
บรรณานุกรม	32
ภาคผนวก	35
แบบสัมภาษณ์	36
ประวัติคณะผู้วิจัย	37

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 13 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 279 กำหนดให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยจะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ ซึ่งในวรรคสามของมาตราดังกล่าว กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการ กระทำผิดวินัย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 หมวด 13 จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มาตรา 279 บัญญัติให้มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภทให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และกำหนดให้การฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรม ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัย โดยมาตรฐานทางจริยธรรม จะต้องมีการมีกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ และมาตรา 280 บัญญัติให้ผู้ตรวจการแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่เสนอแนะและให้คำแนะนำในการจัดทำประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ จึงถือเป็นการกำหนดให้มีสภาพบังคับในการควบคุมกำกับพฤติกรรมหรือความประพฤติที่ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งต่อมาสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้จัดทำและประกาศค่านิยมหลัก (Core Value) สำหรับประมวลจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ๙ ประการ ดังนี้

- (1) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- (2) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- (3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีประโยชน์ทับซ้อน
- (4) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- (5) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- (6) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- (7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- (8) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- (9) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

โดยหลักการดังกล่าวข้างต้น กำหนดให้มีผลใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุกประเภท ซึ่งปัจจุบันปรากฏว่ามีหลายหน่วยงานที่ได้ดำเนินการจัดทำประมวลจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ได้กำหนดไว้ และให้มีผลบังคับใช้

กับข้าราชการและเจ้าหน้าที่ในส่วนราชการแล้ว โดยใช้ค่านิยมหลัก (Core Value) ที่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดมาเป็นฐานข้อมูลในการจัดทำ รวมถึงได้กำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมถือว่ากระทำผิดวินัยด้วย เช่น สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงาน ก.พ. เป็นต้น

ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 ซึ่งบัญญัติไว้ว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐ หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ พนักงานหรือบุคคลผู้ปฏิบัติงานในรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งมิใช่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าพนักงานตามกฎหมาย ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น และให้หมายความรวมถึงกรรมการอนุกรรมการ ลูกจ้างของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ และบุคคลหรือคณะบุคคลซึ่งใช้อำนาจหรือได้รับมอบให้ใช้อำนาจทางการปกครองของรัฐในการดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งตามกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการจัดตั้งขึ้นในระบบราชการ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการอื่นของรัฐ ดังนั้น กรรมการสภามหาวิทยาลัยจึงจัดเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมายดังกล่าว

ต่อมาส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐต่างๆ ได้จัดทำประมวลจริยธรรมขึ้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญมาตราดังกล่าว และหน่วยงานหนึ่งในนั้นคือ มหาวิทยาลัยของรัฐซึ่งมีทั้งที่เป็นส่วนราชการและที่ออกเป็นหน่วยงานในกำกับของรัฐ โดยในการกำหนดประมวลจริยธรรมของมหาวิทยาลัยของรัฐ พบว่า มหาวิทยาลัยของรัฐส่วนใหญ่ได้จัดทำเป็นประมวลจริยธรรมขึ้นมาใช้บังคับ ทั้งนี้ การจัดทำเป็นประมวลจริยธรรมมีเพียง 3 หน่วยงาน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในส่วนมหาวิทยาลัยอื่นๆ ของรัฐนั้นส่วนใหญ่มีการจัดทำเป็นข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของบุคลากรและจรรยาบรรณวิชาชีพคณาจารย์ ซึ่งหลักการในการจัดทำข้อบังคับเกี่ยวกับจรรยาบรรณของมหาวิทยาลัยของรัฐดังกล่าว จัดทำโดยเทียบเคียงหลักการตามประกาศ ก.พ.อ. เรื่องมาตรฐานของจรรยาบรรณที่พึงมีในสถาบันอุดมศึกษา ประกาศ ณ วันที่ 24 มิถุนายน 2551 ที่กำหนดให้จรรยาบรรณที่สภาสถาบันกำหนด จะต้องกำหนดให้ชัดเจนว่าการประพฤติผิดจรรยาบรรณในเรื่องใดไม่เป็นความผิดวินัย หรือเป็นความผิดวินัย หรือเป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แต่ยังไม่ปรากฏว่ามีมหาวิทยาลัยใดที่จัดทำจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

จากประเด็นกฎหมายและเหตุผลดังกล่าว ผู้ศึกษาเห็นว่ามีความจำเป็นในการศึกษาจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ประมวลจริยธรรมในมหาวิทยาลัยของรัฐกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งเน้นเฉพาะจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยศึกษาทางนิติศาสตร์โดยใช้การวิเคราะห์จากเอกสาร (Documentary Research) จากประมวลจริยธรรม กฎหมาย เอกสาร และบทความทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และการกำหนดประเด็นคำถามที่เชื่อมโยงกับวัตถุประสงค์ เพื่อนำข้อมูลวิเคราะห์ผลการศึกษาก่อนนำไปรับฟังความเห็นจากสภาสถาบัน

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยของรัฐต่างๆ กำหนดไว้ตามความคิดเห็นของกรรมการสภามหาวิทยาลัยและผู้ร่วมงาน
2. เพื่อรวบรวมจริยธรรมเป็นข้อมูลของสภามหาวิทยาลัยในการจัดทำประมวลจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

3. ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาสภาพจริยธรรมของมหาวิทยาลัยของรัฐเฉพาะจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ
2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ กรรมการสภามหาวิทยาลัย และบุคลากรสำนักงานสภามหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 5 แห่ง
3. ขอบเขตด้านระยะเวลา ดำเนินการวิจัยในระหว่างเดือน ตุลาคม 2556 ถึง กันยายน 2558

4. นิยามศัพท์เฉพาะ

สภามหาวิทยาลัย หมายถึง คณะบุคคลคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัย จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ หรือตราสารที่จัดตั้งสถาบันอุดมศึกษานั้นๆ โดยสภามหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะมีองค์ประกอบและบทบาทหน้าที่แตกต่างกันตามพระราชบัญญัติ กฎหมาย ระเบียบ หรือตราสารจัดตั้งสถาบัน โดยทั่วไปสภามหาวิทยาลัย จะมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วางระเบียบข้อบังคับ การพิจารณาจัดตั้งยุบเลิกหน่วยงานในมหาวิทยาลัย การพิจารณาให้ความเห็นชอบหลักสูตร การอนุมัติปริญญา การแต่งตั้งถอดถอนอธิการบดี รองอธิการบดี และผู้บริหาร และภารกิจอื่น ๆ ตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดไว้

กรรมการสภามหาวิทยาลัย คือ องค์คณะสูงสุดของมหาวิทยาลัย มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย กำกับและติดตามการจัดการของคณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดผลสำเร็จดังนโยบายที่ วางไว้

จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ควรประพฤติ เป็นการปฏิบัติในสิ่งที่ตั้งงามทางกาย วาจา และใจ เพื่อประโยชน์สุขต่อตนเอง จริยธรรมที่ต้องเป็นข้อปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ที่เป็นความดีความงาม เป็นสิ่งที่ควรกระทำ

มหาวิทยาลัยของรัฐ หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย
2. รวบรวมจริยธรรมนำเสนอเป็นข้อมูลของสภามหาวิทยาลัยในการจัดทำประมวลจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง/ ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้างานวิจัย โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตามขอบเขตเนื้อหา ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม

- 1.1 ความหมายของจริยธรรม
- 1.2 กรอบแนวคิดทางจริยธรรม
- 1.3 มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก
- 1.4 ความหมายของประมวลจริยธรรม
- 1.5 ความแตกต่างระหว่างประมวลจริยธรรมและกฎหมาย
- 1.6 ประมวลจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

2. ความรู้เกี่ยวกับกรรมการสภามหาวิทยาลัย

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับจริยธรรม

1.1 ความหมายของจริยธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า จริยธรรม ในภาษาไทยเป็นคำนาม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม มาจาก คำว่า จริยะ ซึ่งเป็นภาษาบาลี แปลว่า อันบุคคลควรประพฤติ ความประพฤติกรรม สภาพแห่ง ชีวิตแห่ง กับ คำว่า ธรรม ซึ่งเป็นคำภาษาสันสกฤต แปลว่า หน้าที่ การทรงไว้ กฎเกณฑ์ การปฏิบัติ ความดีงาม ความถูกต้อง คำว่า จริยธรรม จึงเป็นคำสมาส มีความหมายตามรูปศัพท์ว่า “หน้าที่ที่ควรประพฤติ”

พนัส หันนาคินทร์ (2520) กล่าวว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติอันพึง ปฏิบัติต่อตนเอง ต่อผู้อื่น และต่อสังคมเพื่อให้เกิดความดี ความถูกต้อง และความ เจริญรุ่งเรืองในสังคม

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2546) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรมตรงกับคำว่า Ethics ในภาษาอังกฤษ จริยะ แปลว่า ควรประพฤติหรือพึงปฏิบัติ

ดวงเดือน พันธุนาวิน (2522) มีความเห็นต่างกันออกไป โดยกล่าวว่าจริยธรรม หมายถึง ลักษณะทางจิตใจและสภาพแวดล้อมซึ่งทำให้บุคคลทำความดี และไม่ทำชั่ว

สาโรช บัวศรี (2544) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้ว่า จริยธรรมคือ แนวทางในการประพฤติเพื่อยุติกันได้อย่างรุ่มเย็นในสังคม

อารมณณ์ ฉนวนจิตร (2539) ให้ความเห็นว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติ การปฏิบัติ ในสิ่งที่ดีงาม เป็นที่ยอมรับของสังคม และตนเอง

คาร์เตอร์ วี กู๊ด (Carter V. Good. 1974) ให้ความหมายของจริยธรรมว่า จริยธรรม คือ การปรับตัวให้เข้ากับกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้อง ดีงาม

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Bandura. 1977) กล่าวสรุปไว้ว่า จริยธรรมคือ กฎสำหรับการ ประเมินพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้

ลอร์เรนซ์ โคลเบอร์ก (Lawrence Kohlberg. 1976) กล่าวว่าจริยธรรมเป็น พื้นฐานของความยุติธรรม ซึ่งยึดถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อย่างเท่าเทียมกัน โดย มิได้หมายถึง กฎเกณฑ์ที่บังคับโดยทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ซึ่งมีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสถานการณ์ ไม่มีการขัดแย้งกัน เน้นอุดมคติ ดังนั้น พื้นธะทางจริยธรรม จึงเป็นการเคารพต่อสิทธิและข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

สรุปความหมายของคำว่า “จริยธรรม” จากทัศนะของผู้รู้ทั้งไทยและต่างประเทศมี ความหมายตรงกัน คือ เป็นแนวปฏิบัติของคนในสังคม ซึ่งบุคคลผู้นั้นควรยึดถือในการ ดำรงชีวิต และการทำตน เพื่อให้เกิดประโยชน์ และมีความสงบสุขต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม

1.2 กรอบแนวคิดทางจริยธรรม

เมื่อมนุษย์มีการรวมกลุ่มกันจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะต้องผู้นำที่เรียกว่าผู้ปกครองเพื่อจัดสรรผลประโยชน์ในสังคมนั้น ๆ ให้เกิดความเป็นธรรม กรอบแนวคิดทางจริยธรรมในการปกครองจึงเกิดขึ้น ดังจะเห็นได้จากอารยธรรมเก่าแก่ที่สั่งสมกันมาตามความเชื่อจากลัทธิ ศาสนา หรือจากปรัชญาของนักปราชญ์ ได้แก่

1) จริยธรรมในการปกครองแบบฮินดู ก่อนคริสต์ศักราช 1200-300 ได้แก่ ความรอบรู้ การควบคุมตนเอง ความมีระเบียบวินัย

2) จริยธรรมในการปกครองแบบพุทธ ก่อนคริสต์ศักราช 623 พระศาสดาแห่งพุทธศาสนา ได้บัญญัติธรรมของผู้ปกครองชุดหนึ่ง เรียกว่า ทศพิธราชธรรม 10 ประการ ได้แก่ การเสียสละสิ่งของความประพฤติดีงาม การเสียสละเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ความซื่อตรง ความอ่อนโยน ความระงับยับยั้งข่มใจได้ ความไม่โกรธ ความไม่เบียดเบียน ความอดทน การระวังไม่ให้ทำอะไรผิดพลาด

3) จริยธรรมในการปกครองแบบขงจื้อ ก่อนคริสต์ศักราช 551- 487 ขงจื้อให้ความสำคัญกับหน้าที่แห่งพันธสากล (Duties of Universal Obligation) ๕ ประการ แต่ให้ความสำคัญระหว่างผู้ปกครองกับผู้อยู่ใต้ปกครองเป็นประการแรก เนื่องจากขงจื้อมองว่า รัฐเป็นครอบครัวใหญ่ รัฐบาลเป็นผู้ปกครอง รัฐบาลอยู่ได้เพราะผลประโยชน์และการยินยอมของผู้อยู่ใต้ปกครอง

4) จริยธรรมในการปกครองแบบนครกรีกโบราณ ในยุคที่เริ่มแสวงหาความรู้ มีหลักปรัชญาว่าคนที่มีความรู้จึงมีความสุขได้จริง โดยศึกษาได้จากแนวคิดของกลุ่มนักปราชญ์กรีกโบราณ ได้แก่ จริยธรรมในการปกครองแบบไพธากอรัส (Pythagorus) ก่อนคริสต์ศักราช 580 - ๕๓๐ มีหลักปรัชญาว่าการอบรมทางศีลธรรม วิธีควบคุมตนเอง และการพัฒนาจิตใจเพื่อช่วยบำเพ็ญประโยชน์แก่

รัฐ รับผิดชอบต่อรัฐ จริยธรรมในการปกครองแบบโซเครตีส (Socrates) ก่อนคริสต์ศักราช 469 – 399 มีหลักปรัชญาว่า ความรู้คือคุณธรรม จริยธรรมในการปกครองแบบเพลโต (Plato) ก่อนคริสต์ศักราช 427 – 347 มีหลักปรัชญาว่า รัฐมีความสำคัญเหนือกว่าอื่นใด พลเมืองทุกคนจะต้องช่วยกันสร้างรัฐให้อุดมสมบูรณ์มีความมั่นคงทั้งภายในภายนอกแม้จะเสียผลประโยชน์ส่วนตัวไปบ้างเพื่อประโยชน์ของรัฐก็ต้องยินยอม จริยธรรมในการปกครองแบบอริสโตเติล (Aristotle) ก่อนคริสต์ศักราช 384-322 มีหลักปรัชญาว่า มนุษย์เป็นสัตว์สังคมไม่สามารถแยกอยู่โดดเดี่ยวและไม่เกี่ยวข้องกับสังคมได้ จึงควรจะสละผลประโยชน์ส่วนตัวให้แก่ผู้อื่นและแก่ส่วนรวมด้วย

5) จริยธรรมในการปกครองแบบคริสต์ เริ่มต้นตั้งแต่พระเยซู เรียกร้องให้มนุษย์สละความสุขส่วนตนเพียงนิดหน่อยในโลกนี้เพื่อได้ความสุขสมบูรณ์บนสวรรค์

กล่าวโดยสรุป กรอบแนวคิดทางจริยธรรมดังกล่าวข้างต้นถือเป็นต้นแบบของกรอบแนวคิดทางจริยธรรมในการปกครองยุคแรกๆ โดยเฉพาะอิทธิพลของหลักจริยธรรมในการปกครองแบบเพลโต (Plato) และแบบอริสโตเติล (Aristotle) ที่ส่งผลมาจนถึงปัจจุบันที่ว่า **มนุษย์ควรจะสละผลประโยชน์ส่วนตัวให้แก่ผู้อื่นและแก่ส่วนรวม** นั่นคือ การให้รู้จักความพอดีหรือความพอเพียงระหว่างตัวเองกับสังคม ซึ่งเป็นการมองให้สังคมเป็นศูนย์กลาง มากกว่าการมองให้ตัวเองเป็นศูนย์กลาง

1.3 มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก

มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักที่ใช้เป็นกรอบหรือแนวทางในการกำหนดประมวลจริยธรรมของแต่ละประเทศจะเป็นตัวบอกถึงมาตรฐานทางจริยธรรมของประเทศนั้นๆ จึงขอยกตัวอย่างมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักในแต่ละประเทศ ดังต่อไปนี้

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

Code of Ethics for U.S. Government Service ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก คือ

- 1.1 จงรักภักดีต่อศีลธรรมและต่อประเทศ
- 1.2 เคารพในกฎหมาย
- 1.3 ให้คำจ้ำตามผลการปฏิบัติงานและความคิด
- 1.4 จ้างงานที่มีประสิทธิภาพกว่าและประหยัดกว่า
- 1.5 ไม่เลือกปฏิบัติและไม่รับประโยชน์ใด ๆ ในการปฏิบัติหน้าที่
- 1.6 ไม่ให้คำมั่นสัญญาใด ๆ อันกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่
- 1.7 ไม่ทำธุรกิจกับภาครัฐ หรือกับหน่วยงานของตน
- 1.8 ไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารไปแสวงหาประโยชน์ส่วนตน
- 1.9 เปิดเผยมการทุจริตที่พบเห็น
- 1.10 ยึดหลักความไว้วางใจจากสาธารณะ

2. ประเทศนิวซีแลนด์

New Zealand Public Service Code of Conduct ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักไว้ 3 ประการ คือ

2.1 เจ้าหน้าที่ของรัฐจักต้องปฏิบัติหน้าที่ภาระผูกพันตามกฎหมายที่มีต่อรัฐบาลด้วยความ เป็นมืออาชีพและซื่อสัตย์สุจริต

2.2 เจ้าหน้าที่ของรัฐจักต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อตรง มีประสิทธิภาพ เคารพสิทธิของ ประชาชนและเพื่อนร่วมงาน

2.3 เจ้าหน้าที่ของรัฐจักต้องไม่นำความเสื่อมเสียมาสู่ราชการ

3. ประเทศสหราชอาณาจักร

Seven Principles of Public Life Lord Nolan's Report 1995 ได้กำหนดแนวพฤติกรรม ที่พึงปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ 7 ประการ คือ

3.1 ความเสียสละ/การไม่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนตน (Selflessness)

3.2 ความซื่อตรง (Integrity)

3.3 ความตรงไปตรงมา (Objectivity)

3.4 ความพร้อมที่จะให้ผู้อื่นตรวจสอบ (Accountability)

3.5 ความโปร่งใสเปิดเผย (Openness)

3.6 ความซื่อสัตย์สุจริต (Honesty)

3.7 การเป็นแบบอย่างที่ดี (Leadership)

4. ประเทศออสเตรเลีย

Public Sector Ethics Act 1994 ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักไว้ 5 ประการ คือ

4.1 การเคารพต่อกฎหมายและระบบของรัฐบาล (Respect for the law and system of government)

4.2 การเคารพต่อบุคคล (Respect for persons)

4.3 การยึดมั่นในหลักการและยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง (Integrity)

4.4 อุตสาหะอุตสาหะ (Diligence)

4.5 ประสิทธิภาพและความประหยัด (Economy and Efficiency)

5. ประเทศมาเลเซีย

National integrity plan ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก 5 ข้อ คือ

5.1 ความซื่อสัตย์ (Honesty)

5.2 ความน่าเชื่อถือ (Trustworthiness)

5.3 ความยุติธรรม (Fairness)

5.4 ความโปร่งใส (Transparency)

5.5 ความกตัญญู (Gratitude)

6. ประเทศญี่ปุ่น

National Public Service Officials Ethics Code ได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักไว้ 5 ประการ คือ

- 6.1 ไม่ให้บริการโดยไม่ยุติธรรมหรือเลือกปฏิบัติ
- 6.2 ต้องแยกงานราชการกับงานส่วนตัวและไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์
- 6.3 ไม่กระทำการที่ทำให้เกิดข้อครหา หรือความไม่ไว้วางใจในขณะปฏิบัติหน้าที่
- 6.4 ในการปฏิบัติหน้าที่ ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะและใช้ความพยายามสูงสุด
- 6.5 ระลึกเสมอว่าพฤติกรรมของตนอาจส่งผลกระทบต่อบริการสาธารณะแก่นอกเวลาราชการ

7. ประเทศไทย

ผู้ตรวจการแผ่นดินได้กำหนดมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักไว้ 9 ประการ คือ

- 7.1 ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
- 7.2 การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ
- 7.3 การยึดถือประโยชน์ของประเทศไทยเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- 7.4 การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
- 7.5 การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ
- 7.6 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วนถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
- 7.7 การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
- 7.8 การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 7.9 การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพขององค์กร

บทสรุป

กรอบแนวคิดในการควบคุมทางจริยธรรม ถือเป็นหนึ่งในแนวคิดหลักของทฤษฎีการบริหารรัฐกิจเป็นการบริหารงานสมัยใหม่ ซึ่งถือหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นหลักในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยหลักการแล้วการฝ่าฝืนจริยธรรมไม่มีสภาพบังคับทางกฎหมาย การสร้างจริยธรรมให้เป็นบทบัญญัติที่เป็นกฎหมาย ที่เรียกว่าประมวลจริยธรรมจึงมีความสำคัญ เพราะการนำประมวลจริยธรรมมาเป็นเครื่องมือควบคุมกำกับพฤติกรรมหรือความประพฤติที่ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ นั้น จะป้องกันการทุจริตได้อย่างดี ดังนั้น แนวคิดในการนำประมวลจริยธรรมมาใช้บังคับนั้นจะทำให้เกิดผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และเป็นการรักษาความเชื่อมั่นต่อรัฐบาลได้

1.4 ความหมายของประมวลจริยธรรม

ประมวลจริยธรรม อาจดูเป็นคำแปลกใหม่ แต่ก็ถูกนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทต่างๆ ในสังคมไทยอย่างแพร่หลายและรวดเร็ว ทั้งในด้านทางสังคม การเมือง หรือแม้แต่การดำรงชีวิตประจำวันของปัจเจกชนอย่างเราๆ ท่านๆ เมื่อสืบค้นความหมายตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานฯ พบว่าประมวล หมายถึง (กริยา) การรวบรวมให้เข้าระเบียบเป็นหมวดหมู่ โบราณเขียนเป็น ประมวลญ ก็มี

(คำนาม) หนังสือที่รวบรวมสิ่งซึ่งเป็นประเภทเดียวกัน เช่น ประมวลกฎหมายอาญา ประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ ประมวลรัฐฎากร ประมวลภาพ เป็นต้น และ คำว่า จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติ ศีลธรรม กฎศีลธรรม ดังนั้น คำว่า ประมวลจริยธรรม จึงหมายถึง การนำเอาธรรมอันข้อพึงประพฤติปฏิบัติมารวบรวมให้เป็นระเบียบ เป็นหมวดหมู่ เพื่อให้ง่ายต่อการทำความเข้าใจ และนำเอาไปปรับใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรมและเหมาะสม

1.5 ความแตกต่างระหว่างประมวลจริยธรรมและกฎหมาย

ประมวลจริยธรรมและกฎหมาย มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ต่างก็เป็นหลักเกณฑ์ที่กำหนดถึงสิ่งที่ควรหรือไม่ควรทำ เพื่อความสงบสุขในสังคม หากผู้ใดฝ่าฝืน ก็จะต้องมีมาตรการเพื่อบังคับการตามสมควรแก่กรณี แต่จริยธรรมและกฎหมายมีความแตกต่างกันในเรื่องระดับของการบังคับใช้ โดยหลักแล้วกฎหมายถูกนำไปบังคับใช้อย่างครอบคลุมทุกบุคคลที่อยู่ในประเทศไทย ไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นใคร มาจากไหน หรือเป็นชนชาติใด ขอเพียงกระทำการที่กฎหมายกำหนด หรือกระทำการฝ่าฝืนสิ่งที่กฎหมายห้าม ก็มีผลทางกฎหมายเช่นเดียวกัน แต่จริยธรรมหาได้บังคับใช้ครอบคลุมกว้างขวางดังเช่นกฎหมายไม่ หากแต่จริยธรรมเป็นเรื่องของการควบคุมดูแลความประพฤติส่วนบุคคลในกลุ่มก้อนหรือในสังคมของตนเอง จึงอาจมีเนื้อหาสาระของสิ่งที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำที่แตกต่างกันในรายละเอียด เช่น จริยธรรมของบุคคลในวิชาชีพแพทย์ ย่อมอาจมีข้อแตกต่างจากจริยธรรมของบุคคลในวิชาชีพครู หรือจริยธรรมของนักกฎหมาย ย่อมมีส่วนพิเศษแตกต่างจากจริยธรรมของข้าราชการทั่วไป เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี เพื่อให้เกิดมาตรฐานและเป็นไปแนวทางเดียวกัน ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงได้กำหนดมาตรฐานจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลักไว้ 9 ประการ เพื่อให้ประมวลจริยธรรมทุกฉบับ มีแก่นแห่งสารบัญญัติเดียวกัน แตกต่างกันเพียงข้อปลีกย่อยหรือมาตรฐานจริยธรรมที่เพิ่มเป็นพิเศษเฉพาะกลุ่มเท่านั้น

ดังนั้น การที่จะพิจารณาว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมหรือไม่ อย่างไร หรือหากพบว่ามีกรณีฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมนั้นแล้ว บุคคลจะต้องถูกลงโทษทางจริยธรรมอย่างไร จะต้องได้รับการพิจารณาตรวจสอบ และบังคับการโดยกลไกบังคับการตามประมวลจริยธรรมใช้บังคับกับบุคคลดังกล่าว เพื่อให้เกิดความเหมาะสม และเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

1.6 ประมวลจริยธรรมตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

คำว่า ประมวลจริยธรรม ถูกบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๗๙ ซึ่งสรุปความได้ว่า มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น โดยมาตรฐานทางจริยธรรม จะต้องมิกลไกและระบบในการดำเนินงานเพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

เมื่อพิจารณาจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงอาจสรุปสาระสำคัญได้ว่า

1. ผู้ที่ต้องมีประมวลจริยธรรม ได้แก่

1.1 ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งมี 2 ระดับ คือ (1) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับชาติ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และข้าราชการการเมือง และ (2) ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองระดับท้องถิ่น ได้แก่ ผู้บริหารและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาล

1.2 ข้าราชการประเภทต่างๆทั่วประเทศ เช่น ข้าราชการพลเรือน ข้าราชการทหาร ตำรวจ ข้าราชการครู ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการตุลาการ ฯลฯ

1.3 เจ้าหน้าที่ของรัฐประเภทต่างๆทั่วประเทศ ได้แก่ พนักงานของรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์กรอื่นตามรัฐธรรมนูญ หน่วยงานอิสระอื่นๆ องค์กรในกำกับของรัฐ และหน่วยงานของรัฐประเภทอื่นๆ ที่ไม่ใช่ข้าราชการตามข้อ 1.2

2. องค์ประกอบหลักของประมวลจริยธรรม ได้แก่

2.1 มาตรฐานทางจริยธรรม อาจแบ่งได้เป็น

2.1.1 มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก (Core Value) จำนวน 9 ประการ ตามที่ผู้ตรวจการแผ่นดินกำหนดและแจ้งให้ทุกหน่วยงานบรรจุไว้ในประมวลจริยธรรมของตนเองเพื่อให้เป็นมาตรฐานและแนวทางเดียวกัน

2.1.2 มาตรฐานทางจริยธรรมขององค์กรหรือหน่วยงาน กรณีหน่วยงานประสงค์จะเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสม ครอบคลุมกับลักษณะพิเศษของหน่วยงานนั้นๆ ก็สามารถเพิ่มเติมได้ตามที่เห็นสมควร

2.1.3 จรรยาวิชาชีพ หากหน่วยงานนั้น มีบุคลากรที่มีจรรยาวิชาชีพเฉพาะเป็นพิเศษ เช่น แพทย์ ครู วิศวกร ฯลฯ หากเห็นสมควรก็สามารถนำจรรยาวิชาชีพนั้นมาเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานทางจริยธรรมตามประมวลจริยธรรมได้

2.2 กลไกและระบบบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม หมายถึง

2.2.1 กลไก หมายถึง “ใคร” (who) ที่ประมวลจริยธรรมกำหนดให้เป็นผู้บังคับการตามประมวลจริยธรรมนั้นๆ ซึ่งมีหลายแนวคิด เช่น อาจแต่งตั้งตัวบุคคล หรือมอบหมายองค์กรภายในหน่วยงานนั้น หรืออาจแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการ (ทั้งแบบถาวร หรือ เฉพาะเรื่อง) เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม

2.2.2 ระบบ หมายถึง “ทำอะไร” (how หรือ procedure) เมื่อมีการแต่งตั้ง “ใคร” แล้ว จะให้มีอำนาจหน้าที่อย่างไร มีกระบวนการดำเนินการอย่างไรเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม

2.3 ขั้นตอนการลงโทษตามความร้ายแรง เป็นเรื่องของการลงโทษ เมื่อกลไกบังคับการได้ตรวจสอบแล้วพบว่า บุคคลได้กระทำการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมจริง ซึ่งการพิจารณาเรื่องความร้ายแรงนี้ ผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาเห็นว่า สมควรกำหนดแนวทางพิจารณาเพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงสั่งการให้สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินมีหนังสือแจ้งทุกหน่วยงานทั่วประเทศ เพื่อนำแนวทางการพิจารณาความร้ายแรงดังกล่าวไปใช้ประกอบการดำเนินการตรวจสอบทางด้านจริยธรรมแล้ว

บทสรุป

ประมวลจริยธรรม อาจไม่ใช่คำตอบเดียวสำหรับการส่งเสริมและพัฒนาจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐทั่วประเทศ แต่ก็ก้าวแรกที่สำคัญในการนำจริยธรรมซึ่งเป็นเรื่องค่อนข้างนามธรรม ให้มาสู่ความเป็นรูปธรรมที่สามารถจับต้อง นำไปปฏิบัติ หรือพัฒนาได้ นอกจากนี้ เป็นที่น่าสนใจที่มีบางหน่วยงานของรัฐ (เช่น บสท. บริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย) มีความสนใจและเอาใจจริงเอาใจในเรื่องนี้ โดยได้ดำเนินการพัฒนาเกี่ยวกับประมวลจริยธรรมและการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมให้ล้ำหน้าไปอีกขั้นหนึ่ง กล่าวคือ มีการวางระบบการประเมินผล (1) ตัวประมวลจริยธรรมเอง และประเมินผล (2) การปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมของหน่วยงาน ทำให้การปฏิบัติและการบังคับใช้ประมวลจริยธรรมเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและจริงจัง ซึ่งจะเป็ต้นแบบที่ดีของหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ที่จะได้นำไปปรับใช้เพื่อประโยชน์ของหน่วยงานและเป็นการเสริมสร้างจริยธรรมของชาติ ตลอดจนการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขในสังคมโลกได้ต่อไป

2. ความรู้เกี่ยวกับกรรมการสภามหาวิทยาลัย

คณะกรรมการสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ที่มาจากภายนอก ฝ่ายบริหาร และคณาจารย์ สัดส่วนมากน้อยขึ้นอยู่กับกฎหมายของมหาวิทยาลัยนั้นๆ สภามหาวิทยาลัยเป็นองค์กรสูงสุดที่กำหนดและกำกับนโยบายดูแลการบริหารจัดการให้เกิดการปฏิบัติตามนโยบายและพันธกิจของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลเป็นสภาที่กำกับ (Governing Board) ที่พิทักษ์ความเป็นอิสระหรืออัตตาภิบาลและธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อให้การบริหารและการจัดการที่ดีตามระบบอิสระมีคุณธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้ นอกจากนี้ อำนาจและหน้าที่ของสภามหาวิทยาลัยที่บัญญัติไว้ในกฎหมายของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้ว สภามหาวิทยาลัยยังมีหน้าที่ดูแลเรื่องคุณภาพการศึกษาและการกระทำของผู้บริหารของมหาวิทยาลัยและครูอาจารย์ให้ทำหน้าที่ที่มีให้บกพร่องต่อหน้าที่หรือทำทุจริต ผิดกฎหมาย ผิดระเบียบ เลี่ยงระเบียบหรือนอกระเบียบ ทั้งในลักษณะส่วนบุคคลหรือเชิงนโยบาย ซึ่งให้เกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ

สภามหาวิทยาลัยจึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นตัวแทนของรัฐในการกำกับดูแลกิจการของสภามหาวิทยาลัยให้เป็นไปตามมาตรฐานของรัฐและมาตรฐานสากล สร้างผลผลิตคุณภาพได้แก่ บัณฑิตระดับต่างๆ ออกสู่สังคมสร้างผลงานทางวิชาการที่ได้มาตรฐานเพื่อเผยแพร่ รวมทั้งให้บริการและดำเนินกิจการอื่นๆ ของมหาวิทยาลัยเพื่อประโยชน์ของประเทศและสังคม

พันธกิจสำคัญซึ่งเป็นที่เข้าใจร่วมกันสำหรับการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา คือพันธกิจในการผลิตบัณฑิต การสร้างสรรค์ผลงานวิจัยและผลงานวิชาการลักษณะอื่น การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการอนุรักษ์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมของชาติ

ทั้งนี้ โดยไม่มีความเข้าใจพื้นฐานว่าพันธกิจเหล่านี้ ไม่เพียงเป็นพันธกิจที่สถาบันอุดมศึกษาต้องผลักดันให้เกิดผลในทางปฏิบัติเท่านั้น แต่ต้องเกิดผลเชิงคุณภาพได้มาตรฐานของรัฐหรือมาตรฐานสากลด้วย

เพื่อประกันการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาให้เกิดผลดังกล่าวข้างต้น รัฐได้มอบหมายให้สภาของแต่ละมหาวิทยาลัยเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแล ส่งเสริมสนับสนุน และผลักดันให้ผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัยดำเนินการตามกรอบเกณฑ์กติกามาตรฐานและเป็นไปตามนโยบายทิศทางที่สภามหาวิทยาลัย (ปรัชญา เวสารัชช์, 2553)

สภามหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมีพันธกิจหลายลักษณะ ดังนี้

1. พันธกิจปกติประจำ หมายถึงไปถึงการอนุมัติสำเร็จการศึกษาทุกระดับ การอนุมัติปริญญา กิตติมศักดิ์หรือการให้เกียรติแก่ผู้สมควรต่างๆ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัย การเห็นชอบโครงสร้างระบบและกระบวนการในการบริหาร การเห็นชอบหลักสูตรงบประมาณ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ของมหาวิทยาลัย การเห็นชอบแต่งตั้งคณาจารย์ให้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการ

2. การกำกับควบคุมการบริหารของมหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามกรอบของธรรมาภิบาล (เปิดเผย โปร่งใส สุจริต ส่งเสริมการมีส่วนร่วม มีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผล) สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของหน่วยงานกำหนดมาตรฐานภายนอก เช่น กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยสภาควรจัดให้มีระบบควบคุมตรวจสอบภายในระบบบริหารความเสี่ยง ระบบประกันคุณภาพภายใน ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบบริหารงานบุคคล การบริหารการเงินงบประมาณ และทรัพย์สิน ระบบธรรมาภิบาลในมหาวิทยาลัย เป็นต้น

3. การกำหนดนโยบายทิศทาง และยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยต้องต้องเป็นองค์กรที่กำหนดทิศทาง ยุทธศาสตร์ เป้าหมายและระดับความสำเร็จของมหาวิทยาลัย อัตลักษณ์ จุดเน้น และนโยบายการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย กำหนดกติกาสำหรับการให้การสนับสนุน ทรัพยากรของมหาวิทยาลัย กำหนดกติกาการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรของมหาวิทยาลัย กำหนดข้อห้ามต่างๆ โดยสภามหาวิทยาลัยจัดทำร่างเสนอสภาให้ความเห็นชอบก็ได้

4. การกำหนดระเบียบ ข้อบังคับ และมาตรการต่างๆ ในการกำกับและประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย สภามหาวิทยาลัยควรกำหนดระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมหาวิทยาลัย เช่น ระเบียบในการจัดการศึกษา ระเบียบการขอตำแหน่งทางวิชาการ ระเบียบการบริหารการเงินและทรัพยากรมหาวิทยาลัย ระเบียบการบริหารงานบุคคล ระเบียบว่าด้วยจรรยาบรรณและจริยธรรมของผู้บริหารและบุคลากรมหาวิทยาลัย ระเบียบหรือแนวปฏิบัติ ว่าด้วยจรรยาบรรณหรือจริยธรรมของกรรมการสภา เป็นต้น (ปรัชญา เวสารัชช์, 2553)

ดังนั้น สภามหาวิทยาลัย จึงทำหน้าที่เป็นตัวแทนของสังคมที่จะกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่ตามภารกิจที่สังคมไทยมอบหมาย เป็นเสมือนรอยต่อหรือจุดเชื่อมระหว่างมหาวิทยาลัยกับสังคมภายนอก ที่จะสะท้อนความต้องการจากสังคมภายนอกเข้ามาสู่มหาวิทยาลัย และดูแลให้มหาวิทยาลัยดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ ในการปฏิบัติหน้าที่เช่นนี้ สภามหาวิทยาลัยจึงต้องมี

องค์ประกอบที่จำเป็นต่างๆ เช่น ต้องมีโครงสร้างที่เหมาะสม มีเครื่องมือและกระบวนการต่างๆ ที่จะเอื้อต่อการควบคุมดูแลมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ที่สำคัญที่สุด คือ สภามหาวิทยาลัยต้องมีความตระหนักรู้ และมีทัศนคติที่ถูกต้อง ว่าหากมหาวิทยาลัยปฏิบัติหน้าที่ไม่สอดคล้องกับพันธกิจ ความเสียหายก็จะเกิดแก่ประเทศชาติ สภามหาวิทยาลัยจึงเป็นความหวังและเป็นปราการทางยุทธศาสตร์ด้านแรกที่สังคมและประเทศชาติฝากไว้ให้ทำหน้าที่กำกับดูแลมหาวิทยาลัยให้ช่วยนำพาชาติไปสู่ความเข้มแข็ง การรวมการสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ในการดูแลจัดการกิจการมหาวิทยาลัยแทนเจ้าของมหาวิทยาลัยซึ่งก็คือสังคมและประเทศชาตินั่นเอง (ภาวิช ทองโรจน์, 2553)

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นงลักษณ์ บุษยพรพร (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ตามแนวทางทศพิธราชธรรม และแนวทางของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง พ.ศ. 2551 และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนทั่วไปที่มีสิทธิ์เลือกตั้ง และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองเลย จำนวน 9 ตำบล ซึ่งมีประชากรจำนวน 39,715 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane โดยมีความเชื่อมั่นที่ 9% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 396 คน สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ T-test, F-test ผลวิจัยพบว่า

1. จริยธรรมทางการเมืองของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเลย ตามแนวทางทศพิธราชธรรม และตามแนวทางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง อยู่ในระดับปานกลางทั้งสองแนวทาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลยตามแนวทางทศพิธราชธรรม โดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ นักการเมืองท้องถิ่นให้ความช่วยเหลือประชาชนและบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ นักการเมืองท้องถิ่นไม่เคยแสดงอาการโกรธผู้ใดเมื่อกระทบสิ่งที่ไม่พอใจ และนักการเมืองท้องถิ่นไม่แสดงอาการก้าวร้าวต่อประชาชน สำหรับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย ตามแนวทางระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยประมวลจริยธรรมของข้าราชการการเมือง พบว่าโดยรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ นักการเมืองท้องถิ่นมีการพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนอย่างสม่ำเสมอ นักการเมืองท้องถิ่นเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติตามซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และนักการเมืองท้องถิ่นมีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

2. การเปรียบเทียบจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย จำแนกตามเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ที่แตกต่างกัน ปรากฏว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า ปัญหาจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ นักการเมืองท้องถิ่นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม และนักการเมืองท้องถิ่นช่วยเหลือประชาชนไม่เท่าเทียมกัน ส่วนแนวทางแก้ไขจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ได้แก่ จัดตั้งศูนย์ร้องทุกข์เกี่ยวกับจริยธรรมนักการเมืองท้องถิ่น

ประทีป มากมิตร (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา จริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้ 1) ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎี 2) สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 21 คน 3) พัฒนาเครื่องมือ (แบบสอบถาม) เพื่อการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ สถาบันอุดมศึกษาเอกชนทั่วประเทศ 54 สถาบัน และ 4) ยืนยันรูปแบบพร้อมทั้งสร้างแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชนโดยวิธีสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 9 คน และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. จริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบ และสามารถแยกได้ 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 มี 3 องค์ประกอบย่อยคือจริยธรรมต่อผู้บังคับบัญชา จริยธรรมต่อองค์กร และจริยธรรมต่อสังคม องค์ประกอบที่ 2 มี 2 องค์ประกอบย่อย คือจริยธรรมต่อนักศึกษา และจริยธรรมต่อผู้ร่วมงาน องค์ประกอบที่ 3 มี 2 องค์ประกอบย่อยจริยธรรมส่วนงาน และจริยธรรมส่วนตัว

2. แนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของผู้บริหารระดับหัวหน้าภาควิชาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มี 8 แนวทางใหญ่ ได้แก่ 1) การสนับสนุนด้านนโยบาย 2. มีการจัดฝึกอบรมจริยธรรม 3. จัดทำประมวลจริยธรรม หรือจริยธรรมวิชาชีพในองค์กร 4) การตรวจสอบจริยธรรม 5) การนำจริยธรรมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญในการบริหารทรัพยากรบุคคล 6) การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำ 7) มีคณะกรรมการหรือที่ปรึกษาด้านจริยธรรม 8) การจูงใจ

วิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์ (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแนวทางปฏิบัติด้านจริยธรรมของนักธุรกิจในจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ภาพรวมสภาพปัจจุบันเกี่ยวกับแนวปฏิบัติด้านจริยธรรมขององค์กรและนักธุรกิจโดยทั่วไป ความเห็นต่อปัญหาการ ดำเนินการในจริยธรรมทางธุรกิจขององค์กรและผู้นำองค์กร โดยใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed method) เก็บรวบรวม ข้อมูลด้วยแบบสัมภาษณ์กับผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในจังหวัดสงขลา จำนวน 5 ราย และแบบสอบถามกับ ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กในจังหวัดสงขลา จำนวน 120 ราย

ผลที่ได้จากการศึกษา พบว่า ขนาด ธุรกิจของสถานประกอบการกับการดำเนินงานจริยธรรมด้านการรับเรื่องร้องเรียน เช่น โทรศัพท์สายด่วน การควบคุม และ ติดตามตรวจสอบพฤติกรรมบุคคลากรอย่างเป็นระบบ นโยบายส่งเสริมยกย่องบุคคลที่ทาคุณงามความดีมีความสัมพันธ์กับ ขนาดของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสัมพันธ์กับจริยธรรมด้านนโยบายทางจริยธรรมที่ชัดเจน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สถานประกอบการมีความคิดเห็นว่าบริษัทมีความบกพร่องในการดำเนินงานด้านจริยธรรม ในระดับน้อย และมีความบกพร่องมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ 1) การดูแลสภาพแวดล้อม 2) การบริหารจัดการและผลิตภัณท์ เช่น ภาวะผู้นำทางจริยธรรม ขาดนโยบายทางจริยธรรมที่ชัดเจน และ 3) การโฆษณาเกินจริงและด้านโครงสร้างภาษี นอกจากนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นสอดคล้องกันว่า ควรมีการดำเนินการด้านจริยธรรมทางธุรกิจในระดับมาก โดยเห็น ว่าประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดคือ การปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรมด้านคุณภาพสินค้า รองลงมาคือ การทำตาม กฎหมาย กฎระเบียบของราชการในด้านต่างๆ ผู้นำต้องมีคุณธรรมจริยธรรมทางธุรกิจ การปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างเป็นธรรม ด้านราคา และปริมาณของสินค้า การจ่ายภาษีอากรอย่างถูกต้องครบถ้วน จ่ายหนี้สินอย่างครบถ้วนตรงเวลา กิจการให้ ค่าตอบแทนอย่างยุติธรรมต่อพนักงานและบุคคลที่เกี่ยวข้อง และประเด็นที่มีความสำคัญในระดับปานกลาง ได้แก่ กิจการ เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสียร่วมออกความเห็นเสนอแนะวิธีการดำเนินการพัฒนาองค์กรด้านจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อสังคม มีการส่งเสริมให้แก่พนักงาน ลูกจ้างเสนอโครงการด้านจริยธรรม เปิดเผยข้อมูลสำคัญทางการเงิน ด้านสังคม และ พัฒนาสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ

ศิริเกตุ ปุริมาณเสวี (2553 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างหลักจริยธรรมทางธุรกิจ ประกอบด้วย จริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จริยธรรมด้านการตลาด จริยธรรมด้านการบริหารและจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม กับภาพลักษณ์โดยรวมในอุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ โดยจำแนกตาม เพศอายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และอายุงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานในบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์ที่เป็นสมาชิกของสมาคมผู้วิจัยและผลิตเภสัชภัณฑ์ (พรีม่า) จำนวน 10 บริษัท (จากสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น 37 บริษัท) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และกำหนดโควต้าในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ บริษัทละ 40 ตัวอย่าง รวม 400 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแตกต่างใช้สถิติในการทดสอบโดยใช้ ค่าที่ ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกัน สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว แบบการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตั้งแต่ 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระดับน้อยที่สุด การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ใช้สถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่ายของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า

1. พนักงานในบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 20-29 ปี มีสถานภาพโสด มีระดับการศึกษา ต่ำกว่าปริญญาตรี/ปริญญาตรี มีตำแหน่งงานระดับผู้แทนเวชภัณฑ์ มีอายุงาน ไม่เกิน 5 ปี

2. พนักงานในบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์มีทัศนคติเรื่องหลักจริยธรรมทางธุรกิจในอุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ ประกอบด้วย จริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จริยธรรมด้าน

การตลาด จริยธรรมด้านการบริหาร และจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับดีทุกข้อ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า

2.1 จริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ในอุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ พบว่า พนักงานในบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์มีทัศนคติด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับดีทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อในการปกป้องสุขภาพ และสร้างความมั่นใจให้เกิดความปลอดภัยต่อมนุษย์ มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์ ยึดมั่นอย่างจริงจังในหลักการแข่งขันอย่างยุติธรรม โดยมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2 จริยธรรมด้านการตลาด ในอุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ พบว่า พนักงานในบริษัทผู้ผลิตหรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์มีทัศนคติด้านการตลาดอยู่ในระดับดี และระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์ตระหนักถึงความสำคัญในด้านคุณภาพและมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์เสนอขายสินค้าด้วยกลยุทธ์ที่เป็นธรรม ในราคาที่เหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 จริยธรรมด้านการบริหาร ในอุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ พบว่า พนักงานในบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์มีทัศนคติด้านการบริหารส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ยกเว้น ผู้บริหารในบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์ไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ส่วนตัว และไม่ละเลยต่อผลประโยชน์ขององค์กรและผลประโยชน์ของผู้อื่น อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดและผู้บริหารในบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์มีส่วนอย่างมากในการเป็นผู้นำองค์กรที่จะดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม อยู่ในระดับดี โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด

2.4 จริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม ในอุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ พบว่า พนักงานในบริษัทผู้ผลิตหรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์มีทัศนคติด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับดีทั้งหมด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า บริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์ให้ความสำคัญในการที่จะปกป้องสิ่งแวดล้อมสุขภาพ และความปลอดภัยของทุกคนที่เข้ามาสัมผัสผลิตภัณฑ์ของเรา มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด และบริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์มีการวางแผนรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ และมีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ บริษัทผู้ผลิต หรือประกอบการค้าเภสัชภัณฑ์ให้การสนับสนุนการใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด โดยลดปริมาณการใช้พลังงาน และการกำจัดกาปล่อยของเสีย โดยมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า

1. พนักงานที่มีสถานภาพต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับภาพลักษณ์โดยรวม ต่ออุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์ต่างกัน คือ พนักงานที่มีสถานภาพโสด และ สถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน/หม้าย/หย่าร้าง/แยกกันอยู่ มีทัศนคติเกี่ยวกับภาพลักษณ์โดยรวม ต่ออุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. พนักงานที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีทัศนคติเกี่ยวกับภาพลักษณ์โดยรวม ต่ออุตสาหกรรม เกสซ์ภัณฑ์ต่างกัน คือ กลุ่มตำแหน่งงานต่างกันมีทัศนคติต่อภาพลักษณ์โดยรวม ในอุตสาหกรรมเกสซ์ ภัณฑ์แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. หลักจริยธรรมทางธุรกิจ ประกอบด้วย จริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคม จริยธรรม ด้านการตลาด จริยธรรมด้านการบริหาร และจริยธรรมด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์ โดยรวมในอุตสาหกรรมเกสซ์ภัณฑ์ หมายความว่า หลักจริยธรรมทางธุรกิจ ประกอบด้วย จริยธรรมด้าน ความรับผิดชอบต่อสังคม จริยธรรมด้านการตลาด จริยธรรมด้านการบริหาร และจริยธรรมด้าน สิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับภาพลักษณ์โดยรวม ในอุตสาหกรรมเกสซ์ภัณฑ์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 โดยตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์กันในทิศทางเดียวกันในระดับสูง

ดังนั้นกระบวนการคัดสรรบุคคลเข้าสู่ระบบการเมืองจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องปรับปรุง เปลี่ยนแปลงให้มีความเหมาะสมเพื่อป้องกันบุคคลที่ขาดจริยธรรมทางการเมืองและจิตสำนึกทางการเมือง เข้าสู่ตำแหน่งและต้องทำอะไร จึงจะสามารถดูใจให้คนดีมีจริยธรรมและความรู้ความสามารถเป็นที่ ยอมรับของสังคมเข้าสู่ระบบการเมืองเพื่อช่วยพัฒนาการเมืองให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การที่ นักการเมืองจะต้องยึดถือจริยธรรมและจรรยาบรรณในอาชีพเพราะถ้าปราศจากจริยธรรม ก็จะไม่ มีเครื่องมือควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งทำให้มนุษย์ไม่ต่างอะไรไปจากสัตว์นั่นเองซึ่งเป็นหนึ่งในหลักคำ สอนทางพระพุทธศาสนา

5. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบ เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในกำหนดจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 5 แห่ง ประกอบด้วย

1. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. มหาวิทยาลัยมหิดล
3. มหาวิทยาลัยศิลปากร
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
5. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย เป็นการศึกษาดังจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนในการนำมาวิเคราะห์ผู้วิจัยมีวิธีการศึกษาและการรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยอาศัยเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

1.1 การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ข้อมูลที่ใช้ศึกษาได้จากเอกสารทางราชการ รายงานการประชุม วารสาร นิตยสาร บทความ หนังสือ งานวิจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet)

1.2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research) สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Structured Interview of formal Interview) ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์เพื่อรวบรวมประมวลความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำผลจากการสัมภาษณ์ไปเป็นแนวทางศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากการกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ และบุคลากรสำนักงานสภามหาวิทยาลัยของรัฐ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ กรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐ ซึ่งประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้แทนคณาจารย์ และบุคลากรสำนักงานสภามหาวิทยาลัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สัมภาษณ์ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกตัวแทนของประชากรโดยการสุ่มอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โดยการกำหนดคุณลักษณะของตัวอย่างที่ต้องการศึกษาจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยของรัฐและบุคลากรสำนักงานสภามหาวิทยาลัยของรัฐ รวมทั้งสิ้น 10 คน ประกอบด้วย

ตารางผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ถูกคัดเลือกตามเกณฑ์ที่จำแนกตามระดับตำแหน่งงาน

ตำแหน่ง	จำนวน/คน
1. นายกสภามหาวิทยาลัย	2
2. กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ	2
3. กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง	1
4. กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร	2
5. กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้แทนคณาจารย์	1
6. บุคลากรสำนักงานสภามหาวิทยาลัย	2
ผลรวม	10 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview of formal Interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามที่มีเนื้อหาของคำถามจะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามเดียวกัน รวมถึงเอกสารที่เกี่ยวข้อง คอมพิวเตอร์ที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูล และเทปบันทึกเสียง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารทางราชการ รายงานการประชุม วารสาร นิตยสาร บทความ หนังสือ งานวิจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet)

4.2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research) สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured Interview of formal Interview) และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

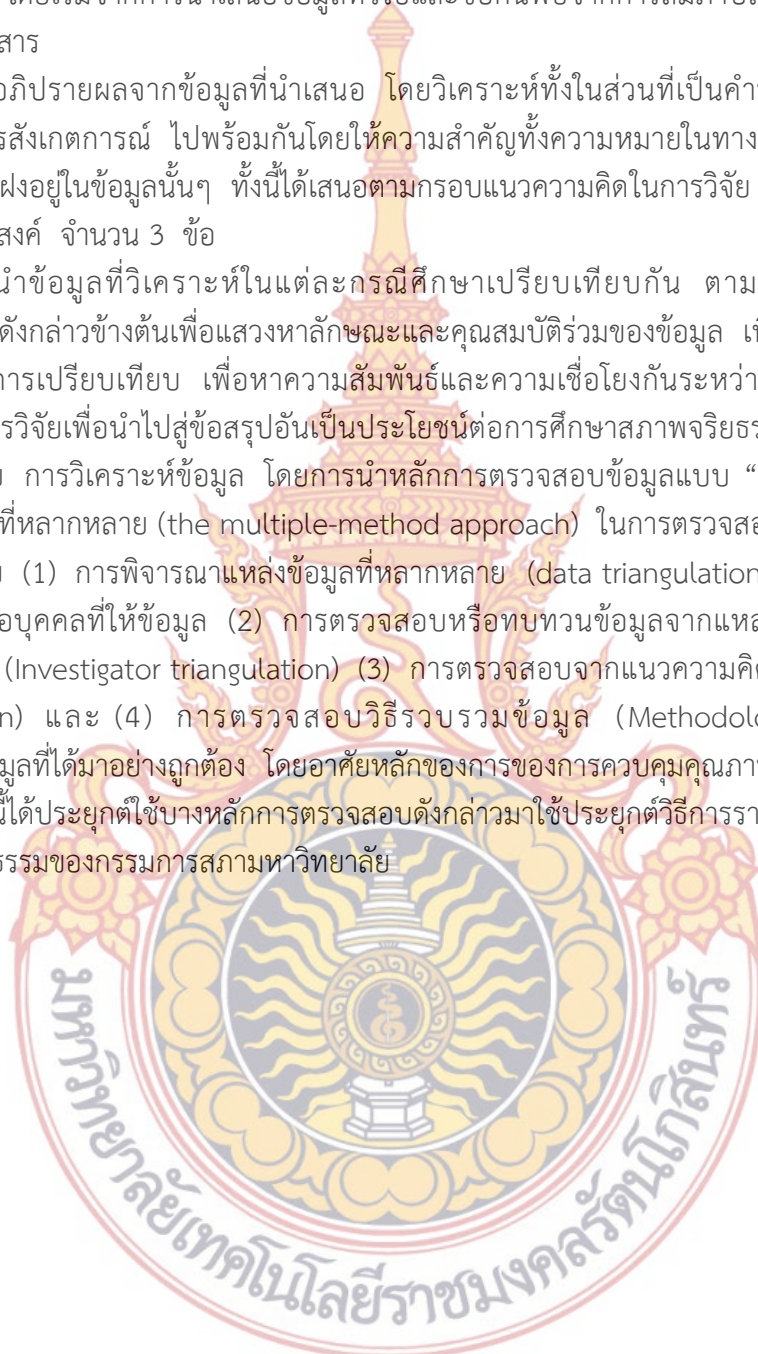
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งเป็นเทคนิคที่สามารถใช้วิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของเอกสารหรือข้อเขียน และคำพูดที่ได้จากการสัมภาษณ์หรือสนทนาเป็นการวิเคราะห์ความหมายทางภาษาโดยตรงจากเอกสารหรือตัวบท และความหมายทางความรู้สึกหรือวิเคราะห์นัยที่แอบแฝงอยู่ซึ่งรวมการตีความและนัยทางบริบทหรือสภาพแวดล้อมประกอบข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ด้วย (ประทีป มากมิตร, 2550) ดังนั้นการวิเคราะห์เนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้เริ่มต้นจากการจัดการข้อมูลที่ได้รับมาทั้งหมดอย่างเป็นระบบเพื่อให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดในการวิจัย จากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. นำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนามเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และอภิปรายผล โดยเริ่มจากการนำเสนอข้อมูลทั่วไปและข้อค้นพบจากการสัมภาษณ์ การสังเกตและการวิเคราะห์เอกสาร

2. อภิปรายผลจากข้อมูลที่นำเสนอ โดยวิเคราะห์ทั้งในส่วนที่เป็นคำพูดจากการสัมภาษณ์ เอกสาร การสังเกตการณ์ ไปพร้อมกันโดยให้ความสำคัญทั้งความหมายในทางภาษาและตีความจากความรู้สึที่แฝงอยู่ในข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ได้เสนอตามกรอบแนวความคิดในการวิจัย ตามคำถาม การวิจัย และวัตถุประสงค์ จำนวน 3 ข้อ

3. นำข้อมูลที่วิเคราะห์ในแต่ละกรณีศึกษาเปรียบเทียบกับ ตามคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้นเพื่อแสวงหาลักษณะและคุณสมบัติร่วมของข้อมูล เพื่อสร้างข้อค้นพบหรือข้อสรุปจากการเปรียบเทียบ เพื่อหาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงกันระหว่างกรณีศึกษากับกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อนำไปสู่ข้อสรุปอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำหลักการตรวจสอบข้อมูลแบบ “Triangulation” เป็นกระบวนการที่หลากหลาย (the multiple-method approach) ในการตรวจสอบและวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย (1) การพิจารณาแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย (data triangulation) ทั้งในด้านระยะเวลา สถานที่ หรือบุคคลที่ให้ข้อมูล (2) การตรวจสอบหรือทบทวนข้อมูลจากแหล่งของข้อมูล หรือผู้รู้หลายๆ คน (Investigator triangulation) (3) การตรวจสอบจากแนวความคิดและทฤษฎี (Theory triangulation) และ (4) การตรวจสอบวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological triangulation) ตรวจสอบข้อมูลที่ได้มาอย่างถูกต้อง โดยอาศัยหลักการของการควบคุมคุณภาพมาประยุกต์ใช้ ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ได้ประยุกต์ใช้บางหลักการตรวจสอบดังกล่าวมาใช้ประยุกต์วิธีการรายงานเชิงพรรณนาโดยนำเสนอจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ในส่วนนี้จะอธิบายถึงผลการศึกษาดังกล่าวต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มหาวิทยาลัยของรัฐต่างๆ กำหนดไว้ตามความคิดเห็นของกรรมการสภามหาวิทยาลัยและผู้ร่วมงาน
2. เพื่อรวบรวมจริยธรรมเป็นข้อมูลของสภามหาวิทยาลัยในการจัดทำประมวลจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร (Documentary Research) ข้อมูลที่ใช้ศึกษาได้จากเอกสารทางราชการ รายงานการประชุม วารสาร นิตยสาร บทความ หนังสือ งานวิจัยต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย รวมทั้งการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet)
2. การวิจัยภาคสนาม (Field Research) สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างหรือการสัมภาษณ์อย่างเป็นทางการ (Structured Interview of formal Interview) นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหารกรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ และบุคลากรสำนักงานสภามหาวิทยาลัย เป็นการศึกษาตามวัตถุประสงค์ในหัวข้อที่ 1 2 และ 3

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง คือ นายกสภามหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 2 คน กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง จำนวน 1 คน กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากผู้บริหาร จำนวน 2 คน กรรมการสภามหาวิทยาลัยจากคณาจารย์ จำนวน 1 คน และบุคลากรสำนักงานสภามหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 10 คน (ไม่ประสงค์ออกนาม, สัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 19 เมษายน 2558, 13 มิถุนายน 2558, 4 กรกฎาคม 2558) โดยนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยต่อตนเองต่อมหาวิทยาลัย และต่อสังคม ของกรรมการสภามหาวิทยาลัย โดยมีผลการวิเคราะห์ ดังนี้

คำถามข้อที่ 1 ท่านคิดว่าจริยธรรมต่อตนเองของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรจะมีหรือไม่ (ถ้ามี) มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

ผลการวิเคราะห์ 90 % จาก 100 % เห็นว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยควรมีจริยธรรมต่อตนเอง มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. กรรมการสภามหาวิทยาลัยควรยึดหลักทศพิธราชธรรม 10 ประการ เป็นหลักคุณธรรมจริยธรรมในการดูแลมหาวิทยาลัย
2. กรรมการสภามหาวิทยาลัยประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ยึดมั่นในความซื่อสัตย์
3. กรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองโดยมิชอบ หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน
4. กรรมการสภามหาวิทยาลัยรับผิดชอบต่อหน้าที่ เข้าร่วมประชุมสภามหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ
5. กรรมการสภามหาวิทยาลัยศึกษาหาข้อมูลอย่างเพียงพอสำหรับการตัดสินใจแต่ละเรื่อง
6. กรรมการสภามหาวิทยาลัยใช้ข้อที่เป็นที่เชื่อถือ
7. กรรมการสภามหาวิทยาลัยซักถามข้อมูลเพิ่มเติมในที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยจนเป็นที่เข้าใจก่อนการพิจารณาแต่ละเรื่อง และสามารถอธิบายชี้แจงเรื่องนั้นๆ ได้ในภายหลัง

คำถามข้อที่ 2 ท่านคิดว่าจริยธรรมต่อมหาวิทยาลัยของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรมีหรือไม่ (ถ้ามี) มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

ผลการวิเคราะห์ 95 % จาก 100 % เห็นว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยควรมีจริยธรรมต่อมหาวิทยาลัย มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. กรรมการสภามหาวิทยาลัยดูแลให้มหาวิทยาลัยมีระบบการตรวจสอบ การควบคุมภายใน และการจัดการความเสี่ยง ที่มีประสิทธิภาพ
2. กรรมการสภามหาวิทยาลัยดูแลจนมั่นใจว่ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างเป็นธรรมและถูกระเบียบ
3. กรรมการสภามหาวิทยาลัยดูแลให้มหาวิทยาลัยมีกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ
4. กรรมการสภามหาวิทยาลัยดูแลให้มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตโดยมีคุณภาพ ในจำนวนที่เหมาะสมกับความต้องการของสังคม
5. กรรมการสภามหาวิทยาลัยสนับสนุนให้มหาวิทยาลัยดำเนินการในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม
6. กรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่ใช้ข้อมูลที่ได้รับรู้มาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น
7. การตัดสินใจของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของมหาวิทยาลัยและของสังคมโดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตนแอบแฝง
8. กรรมการสภามหาวิทยาลัยดูแลไม่ให้เกิดความฉ้อฉลทางวิชาการขึ้นภายในมหาวิทยาลัย
9. กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
10. กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการประะดำเนินการของมหาวิทยาลัย อาทิ แผนการศึกษาของชาติ กระบวนการประกันคุณภาพ

ระเบียบบริหารราชการที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย กฎหมายแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต เป็นต้น

11. กรรมการสภามหาวิทยาลัยส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีความก้าวหน้าในด้านวิชาการ
12. กรรมการสภามหาวิทยาลัยรักษาชื่อเสียงและผลประโยชน์มหาวิทยาลัย
13. กรรมการสภามหาวิทยาลัยดูแลการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยให้ใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่า

คำถามข้อที่ 3 ท่านคิดว่าจริยธรรมต่อสังคมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรจะมีหรือไม่

(ถ้ามี) มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

ผลการวิเคราะห์ 90 % จาก 100 % เห็นว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยควรมีจริยธรรมต่อสังคม มีแนวทางการปฏิบัติ ดังนี้

1. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยมีระบบบัญชีที่ถูกต้อง สามารถเปิดเผยรายงานการเงินและตรวจสอบได้อย่างชัดเจน
2. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการบริหารตามข้อบังคับของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ
3. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยประกาศผลสอบอย่างโปร่งใส ทันเวลา ไม่ให้เสียผลประโยชน์แก่นักศึกษาในการใช้ผลการสอบเพื่อการต่างๆ
4. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยมีการเผยแพร่ข้อมูลโดยผ่าน Website อย่างมีประสิทธิภาพ
5. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานประจำปี ที่มีสาระครบถ้วน ถูกต้องตามความเป็นจริง และเผยแพร่ในเวลาที่เหมาะสม ไม่ล่าช้าจนไม่อาจนำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ได้
6. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยจัดทำข้อมูลหลักสูตรต่างๆ โดยแสดงความเข้มแข็งทางวิชาการตามที่เป็นจริง อาทิ แสดงคุณวุฒิและประสบการณ์ของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ผลงานทางวิชาการอันเกิดจากหลักสูตร ความสำเร็จของศิษย์เก่าที่จบไปจากหลักสูตร เป็นต้น
7. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลไม่ให้นักศึกษาโฆษณาโดยโอ้อวดเข้าข่ายการละเมิดจรรยาบรรณทางวิชาการ
8. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลคุณภาพการศึกษาไม่ให้นักศึกษาขายปริญญาให้กับบุคคลที่ซื้อปริญญาโดยไม่ต้องเรียน
9. กรรมการสภามหาวิทยาลัยกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยเผยแพร่ข้อมูลวิทยานิพนธ์ในสื่อที่เหมาะสม

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย มีวัตถุประสงค์ของการศึกษา เพื่อศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยที่มีมหาวิทยาลัยของรัฐต่างๆ เพื่อรวบรวมจริยธรรมเป็นข้อมูลของสภามหาวิทยาลัยในการจัดทำประมวลจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ กรรมการสภามหาวิทยาลัย และบุคลากรของสำนักงานสภามหาวิทยาลัยของรัฐ จำนวน 5 แห่ง และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การวิเคราะห์เอกสาร และนำข้อมูลที่ได้กำหนดเป็นแบบสัมภาษณ์

1. สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย จากแบบสัมภาษณ์และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ สามารถสรุปผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ 90 % จาก 100 % เห็นว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยควรมีจริยธรรมต่อตนเอง มีแนวทางการปฏิบัติ คือหลักทศพิธราชธรรม 10 ประการ เป็นหลักคุณธรรมจริยธรรมในการดูแลมหาวิทยาลัย ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ยึดมั่นในความซื่อสัตย์ ไม่กระทำการใดๆ อันเป็นการแสวงหาผลประโยชน์แก่ตนเองโดยมิชอบ หรือมีผลประโยชน์ทับซ้อน รับผิดชอบต่อหน้าที่เข้าร่วมประชุมสภามหาวิทยาลัยอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาหาข้อมูลอย่างเพียงพอสำหรับการตัดสินใจแต่ละเรื่อง ใช้ข้อที่เป็นที่เชื่อถือ ชักถามข้อมูลเพิ่มเติมในที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยจนเป็นที่เข้าใจก่อนการพิจารณาแต่ละเรื่อง และสามารถอธิบายชี้แจงเรื่องนั้นๆ ได้ในภายหลัง

ผลการวิเคราะห์ 95 % จาก 100 % เห็นว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยควรมีจริยธรรมต่อมหาวิทยาลัย มีแนวทางการปฏิบัติ คือ ดูแลให้มหาวิทยาลัยมีระบบการตรวจสอบ การควบคุมภายใน และการจัดการความเสี่ยง ที่มีประสิทธิภาพ ดูแลจนมั่นใจว่ามหาวิทยาลัยได้ดำเนินการเรื่องต่างๆ อย่างเป็นธรรมและถูกระเบียบ ดูแลให้มหาวิทยาลัยมีกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ดูแลให้มหาวิทยาลัยผลิตบัณฑิตโดยมีคุณภาพ ในจำนวนที่เหมาะสมกับความต้องการของสังคม สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยดำเนินการในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ไม่ใช่ข้อมูลที่ได้รับรู้มาเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น การตัดสินใจของกรรมการสภามหาวิทยาลัยเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย เป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของมหาวิทยาลัยและของสังคมโดยไม่มีผลประโยชน์ส่วนตนแอบแฝง ไม่ให้เกิดความฉ้อฉลทางวิชาการขึ้นภายในมหาวิทยาลัย มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายระเบียบข้อบังคับของมหาวิทยาลัย มีความรู้เกี่ยวกับเงื่อนไขต่างๆ ที่จำเป็นสำหรับการประดำเนิการของมหาวิทยาลัย อาทิ แผนการศึกษาของชาติ กระบวนการประกันคุณภาพ ระเบียบบริหารราชการที่

เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย กฎหมายแรงงาน กฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามทุจริต เป็นต้น ส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีความก้าวหน้าในด้านวิชาการ รักษาชื่อเสียงและผลประโยชน์มหาวิทยาลัย และดูแลการใช้ทรัพยากรของมหาวิทยาลัยให้ใช้อย่างประหยัดและคุ้มค่า

ผลการวิเคราะห์ 90 % จาก 100 % เห็นว่ากรรมการสภามหาวิทยาลัยควรมีจริยธรรมต่อสังคม มีแนวทางการปฏิบัติ คือ กำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยมีระบบบัญชีที่ถูกต้อง สามารถเปิดเผยรายงานการเงินและตรวจสอบได้อย่างชัดเจน กำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารด้านการบริหารตามข้อบังคับของพระราชบัญญัติว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ กำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยประกาศผลสอบอย่างโปร่งใส ทันเวลา ไม่ให้เสียผลประโยชน์แก่นักศึกษาในการใช้ผลการสอบเพื่อการต่างๆ กำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยมีการเผยแพร่ข้อมูลโดยผ่าน Website อย่างมีประสิทธิภาพ กำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยจัดทำรายงานประจำปี ที่มีสาระครบถ้วน ถูกต้องตามความเป็นจริง และเผยแพร่ในเวลาที่เหมาะสม ไม่ล่าช้าจนไม่อาจนำไปใช้ประโยชน์ใดๆ ได้ กำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยจัดทำข้อมูลหลักสูตรต่างๆ โดยแสดงความเข้มแข็งทางวิชาการตามที่เป็นจริง อาทิ แสดงคุณวุฒิและประสบการณ์ของอาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ผลงานทางวิชาการอันเกิดจากหลักสูตร ความสำเร็จของศิษย์เก่าที่จบไปจากหลักสูตร เป็นต้น กำกับดูแลไม่ให้มหาวิทยาลัยโฆษณาโดยอวดเข้าข่ายการละเมิดจรรยาบรรณทางวิชาการ กำกับดูแลคุณภาพการศึกษาไม่ให้มหาวิทยาลัยขายปริญญาให้บุคคลที่ซื้อปริญญาโดยไม่ต้องเรียน และกำกับดูแลให้มหาวิทยาลัยเผยแพร่ข้อมูลวิทยานิพนธ์ในสื่อที่เหมาะสม

สรุป จริยธรรมกรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรกำหนดไว้ ๓ ส่วน คือ จริยธรรมต่อตนเอง จริยธรรมต่อมหาวิทยาลัย และจริยธรรมต่อสังคม โดยมีมาตรฐานจริยธรรมดังนี้

1. ยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม
2. มีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบต่อ
3. ยึดถือประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน
4. ยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย
5. ให้ข้อมูลข่าวสารอย่างครบถ้วนถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
6. มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานรักษาสอบมาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้
7. ยึดมั่นในระบบอุปถัมภ์โดยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

2. อภิปรายผล

ผลการศึกษา การศึกษาสภาพจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยกลุ่มตัวอย่างของรัฐ จำนวน 5 แห่ง ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

กรรมการสภามหาวิทยาลัยนอกจากจะดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติของแต่ละมหาวิทยาลัยแล้ว ยังต้องมีจริยธรรมควบคู่กันไปในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปด้วย

ความเรียบร้อย จึงควรต้องยึดหลักทศพิธราชธรรม 10 ประการ เป็นหลักคุณธรรมจริยธรรมของตนเอง ในการปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้

1. หลักการให้ (ทาน) กรรมการสภามหาวิทยาลัยสิ่งที่เป็นสิทธิประโยชน์ และสิ่งที่สามารถ ให้เป็นสวัสดิการหรือรางวัลแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน

2. หลักการรักษาความถูกต้อง (สีล) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจะต้องเป็นผู้นำในความถูกต้อง ทั้งความประพฤติต่อบุคคลที่เกี่ยวข้อง การสร้าง รักษาและใช้ระเบียบกฎเกณฑ์ใช้ต่างๆ แก่ไขในสิ่งที่ไม่ ถูกต้อง

3. หลักการอุทิศตน (ปริจาค) กรรมการสภามหาวิทยาลัยเมื่อรับหน้าที่แล้วควรอุทิศตนเท่าที่ กำลังความสามารถและเวลาจะอำนวย

4. หลักความซื่อตรง (อาชชว) มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งฝึกฝนอบรมคนไปทำงานให้บ้านเมือง และให้เป็นคนดี คุณสมบัติสำคัญของคนที่ทำงานคือซื่อตรง ซื่อตรงต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ต่องานและต่อ ประเทศ มหาวิทยาลัยเองก็ต้องซื่อตรงก่อน กรรมการสภามหาวิทยาลัยที่ควบคุมดูแลให้มหาวิทยาลัย ซื่อตรงก็ต้องเป็นคนซื่อตรงในความคิด ในหลักการในระเบียบแบบแผน กฎเกณฑ์ ถือความถูกต้อง ตรงไปตรงมาเป็นหลักคนที่มีอำนาจมักจะทะนงในอำนาจคนที่ไม่เห็นด้วยถูกมองว่าทำทนายอำนาจ ความ สุภาพ ความอ่อนโยนจะทำให้สำนักตระหนักในหน้าที่ และเป็นที่รักใคร่ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

6. หลักการใช้อำนาจ (ตป) กรรมการสภามหาวิทยาลัยมีอำนาจในตัว ต้องใช้อำนาจจัดสิ่งที่ไม่ ดี ไม่ถูกต้อง ลงโทษคนผิด มหาวิทยาลัยมิให้ดำเนินการในทางที่ผิด

7. หลักความไม่โกรธ (อกโกธ) ความโกรธจะทำให้ขาดสติ เป็นเหตุให้เกิดความประมาท ทั้ง เหตุผล และทำตามอารมณ์โกรธ กรรมการสภามหาวิทยาลัยจึงต้องยึดถึงหลักความไม่โกรธในการทำงาน

8. หลักความไม่เบียดเบียน (อวิหีส) ไม่เบียดเบียน ไม่มุ่งร้ายคนอื่น กรรมการสภา มหาวิทยาลัยต้องเป็นคนที่มีเมตตาธรรมและยุติธรรม

9. หลักความอดทน (ขันติ) เป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัยจะทำงานให้เสร็จต้องอดทน อดทนต่อการให้ร้ายและทำงานจากผู้ที่ไม่เห็นด้วยกับความคิดและการทำงาน

10. หลักความไม่มีพิรุณ (อวิโรธน) กรรมการสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่ของตนไปโดยราบรื่น ไม่มีพิรุณ ไม่มีความเสื่อมเสียซ่อนเร้น ไม่มีความทุจริตซ่อนเร้น อธิบายได้ หรือชี้แจงได้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลงานวิจัยไปใช้

จากการศึกษาจริยธรรมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย เห็นว่า ควรจัดทำเป็นประกาศภา มหาวิทยาลัย หรือระเบียบ หรือข้อบังคับ จะทำให้จริยธรรมเป็นรูปธรรมมากขึ้น

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาสภาพจริยธรรมของสภามหาวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยในภาครัฐ อย่าง ต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถหาแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาในการจัดทำประมวล จริยธรรมของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ให้เป็นรูปธรรมที่สามารถประเมินผลได้

บรรณานุกรม

- ดวงเดือน พันธมนาวิน (2544). **ทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม : การวิจัยและการพัฒนาบุคคล.**
กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการโรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึกฯ ; หน้า 2-4
และ หน้า 13
- นงลักษณ์ บุษยพรรณพงศ์ 2552. **จริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมืองเลย จังหวัดเลย** สารนิพนธ์รัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ปรัชญา เวสารัชช์ (2553). **บทบาทหน้าที่ของกรรมการสภามหาวิทยาลัย.** กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต ; หน้า 91-92, 94-95
- ประทีป มากมิตร (2550). **จริยธรรมของผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเอกชน.** ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน (2554). **คุณธรรม จริยธรรม ของสภามหาวิทยาลัย.** กรุงเทพฯ : สถาบันคลัง
สมองของชาติ ; หน้า 4-15
- พนัส หันนาคินทร์ (2520). **จริยธรรมในสังคมไทย.** กรุงเทพฯ : ภาพพิมพ์ ; หน้า 10
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) (2546). **ธรรมานุญชีวิต.** พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์บริษัท
สหธรรมิกจำกัด ; หน้า 25
- ภาวิช ทองโรจน์ (2553). **สภามหาวิทยาลัยกับหลักการบรรษัทภิบาล.** กรุงเทพฯ : อักษรเจริญ
ทัศน์ ; หน้า 102-103
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์.
- วิทวัส ดิษยะศริน สัตยารักษ์ (2556). **การพัฒนาแนวทางปฏิบัติด้านจริยธรรมของนักธุรกิจในจังหวัด
สงขลา.** ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ศิริเกตุ ปุริมาณเสวี (2553). **จริยธรรมในการดำเนินธุรกิจที่มีผลกระทบต่อภาพลักษณ์โดยรวม ใน
อุตสาหกรรมเภสัชภัณฑ์.** ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศิลปากร.
- ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม). (2551). **เอกสารประกอบการประชุม
วิชาการ “เปิดขอบฟ้าคุณธรรมจริยธรรม”.** การประชุมวิชาการและเผยแพร่ผลงานวิจัยด้าน
คุณธรรม. นนทบุรี : เซน ปริ้นติ้ง.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศูนย์อำนวยการและประสานงานเครือข่ายป้องกันการทุจริตแห่งชาติ (ศอ.ปปช.). สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.). (2550). **คู่มือเจ้าหน้าที่ของรัฐสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต.** กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์.
- สาโรช บัวศรี (2544). **การศึกษา ปรัชญาการศึกษา ประชาธิปไตย และจริยธรรม.** กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น ; หน้า 99
- สำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น (สำนักงาน ก.ถ.). (2551). **คู่มือแนวทางการจัดทำประมวลจริยธรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** กรุงเทพฯ : บพิตรการพิมพ์
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการกรุงเทพมหานคร (สำนักงาน ก.ก.). (2553). **คู่มือฝึกรูปแบบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมของข้าราชการกรุงเทพมหานคร.** กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). **ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests).** เอกสารการประชุมทางวิชาการ ระดับชาติ ว่าด้วยงานยุติธรรม ครั้งที่ 3 วันที่ 22-23 สิงหาคม 2548 ณ ศูนย์การประชุมอิมแพ็ค เมืองทองธานี อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม. กรุงเทพฯ : ศรีเมืองการพิมพ์.
- สำราญ นามบุตร. (2550). **ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กับมาตรการป้องกันความขัดแย้งระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม.** รวมบทความทางวิชาการของสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ ชุดที่ 7 เรื่องศาลรัฐธรรมนูญกับการปฏิบัติพันธกิจตามหลักนิติธรรม. กรุงเทพฯ : พี เพรส.
- อารมณ ฉนวนจิตร (2539). **จริยธรรมในวิชาชีพ.** กรุงเทพฯ : นำทองการพิมพ์ ; หน้า 7
- อุ่มทุมพร จารมรमान (2534). **ทัศนคติ ความเชื่อ ความสนใจ ค่านิยม และจริยธรรมกับการวัดและประเมินผลการศึกษา.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ; หน้า 261
- Lawrence Kohlberg (1976). "Moral Education for Society," in *Moral-Transition Education Leadership* 33 ; p 45
- Barbara MacKinnon (1977). *Ethics : Theory and contemporary Issues.* 3rd American : California Wadsworth ; p 35

บรรณานุกรม (ต่อ)

Carter V. Good (1974). *Ethics and Education* . American : Psychologist ; p 314

กฎหมาย

ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

ประมวลจริยธรรมของผู้ตรวจการแผ่นดินและเจ้าหน้าที่ของสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๑

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

แบบสัมภาษณ์

๑. ท่านคิดว่าจริยธรรมต่อตนเองของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรจะมีหรือไม่ (ถ้ามี) มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๒. ท่านคิดว่าจริยธรรมต่อมหาวิทยาลัยของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรจะมีหรือไม่ (ถ้ามี) มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

๓. ท่านคิดว่าจริยธรรมต่อสังคมของกรรมการสภามหาวิทยาลัย ควรจะมีหรือไม่ (ถ้ามี) มีแนวทางปฏิบัติอย่างไร

.....

.....

.....

.....

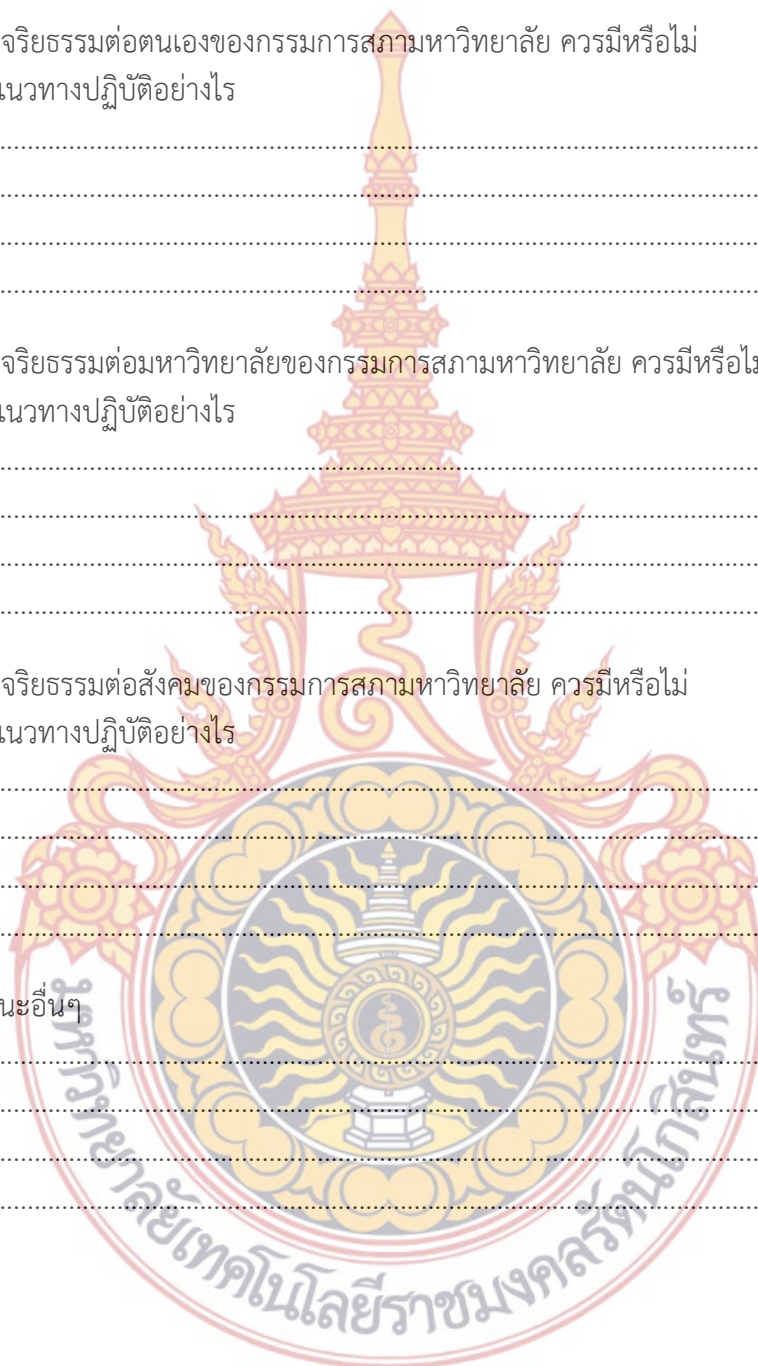
๔. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ สกุล นางผุสดี เขาวัว
2. ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
3. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้ สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
เลขที่ 96 หมู่ 3 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
โทร. / โทรสาร. 0 2441 6023
4. ประวัติการศึกษา
 - พ.ศ. 2543 ศิลปศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
 - พ.ศ. 2558 รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารรัฐกิจ
มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
5. ประวัติการทำงาน
 - พ.ศ. 2544 บรรณารักษ์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจสามพราน
จังหวัดนครปฐม
 - พ.ศ. 2545 บรรณารักษ์ สถาบันราชภัฏธนบุรี
กรุงเทพฯ
 - พ.ศ. 2549 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป งานสภา กองกลาง
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
 - พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป งานสภามหาวิทยาลัย
สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญการพิเศษ -
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย -

ประวัติผู้วิจัย

1. ชื่อ สกุล นางสาวปณิตตรา นราภิรมย์ขวัญ
2. ตำแหน่งปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
3. หน่วยงานและสถานที่อยู่ที่ติดต่อได้ สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
เลขที่ 96 หมู่ 3 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
โทร. / โทรสาร. 0 2441 6023
4. ประวัติการศึกษา
 - พ.ศ. 2550 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
 - พ.ศ. 2558 การกำลังศึกษาระดับปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
5. ประวัติการทำงาน
 - พ.ศ. 2550 พนักงานบัญชี สำนักงานเขตทวีวัฒนา
 - พ.ศ. 2552 พนักงานการเงิน บริษัท สยามรัฐ จำกัด
 - พ.ศ. 2553 พนักงานบัญชี สำนักงานอัยการสูงสุด
 - พ.ศ. 2554 เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป งานบริหารสินทรัพย์
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
 - พ.ศ. 2555 - ปัจจุบัน เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป
สำนักงานสภามหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
6. สาขาวิชาการที่มีความชำนาญการพิเศษ -
7. ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย -